

ZB-123

April-2014

B.Ed. Sem. I.

A-502 : The Learner. Nature and Development

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) પ્રશ્નપત્રમાં પાંચ પ્રશ્નો છે.

Instructions : There are **five** questions in paper.

(2) દરેક પ્રશ્નના 14 ગુણ છે.

Each question contains **fourteen** marks.

1. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં લખો. 10

Answer any **one** question from the following **two** questions. Answer should be in about **750** words.

(i) શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન એટલે શું ? શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાન શિક્ષકને કઈ રીતે ઉપયોગી છે ?

What is Educational Psychology ? How Educational Psychology helps teacher ?

(ii) વિકાસની અવસ્થાઓ જણાવી, કિશોરાવસ્થાનાં લક્ષણો જણાવો.

State stages of Development. Mention characteristics of childhood.

(B) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં લખો. 4

Answer any **one** question from the following **three** questions. Answer should be in about **125** words.

(i) વૃદ્ધિ અને વિકાસનો તફાવત જણાવો.

State difference between Growth and Development.

(ii) શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.

Explain the working field of Educational Psychology.

(iii) વૃદ્ધિ અને વિકાસ પર અસર કરતાં પરિબળો જણાવો.

Mention the factors affecting on Growth and Development.

2. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બેનાં ઉત્તર આશરે 100 શબ્દોમાં લખો. 6

Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **100** words.

(i) તરુણાવસ્થાની વિશિષ્ટતાઓ જણાવો.

State specialities of Adolescence.

(ii) અંતર્મુખી અને બહુર્મુખી વ્યક્તિત્વ વચ્ચેનો ભેદ જણાવો.
Differentiate between Introvert and Extrovert personality.

(iii) તરુણાવસ્થાની જરૂરિયાતો જણાવો.
Describe the needs of Adolescence.

(B) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં લખો : 8

Write any one from the following in about 500 words :

(i) તરુણોની સમસ્યાઓ જણાવો.
Describe the problems of Adolescence.

(ii) વ્યક્તિત્વનો અર્થ જણાવી, ફ્રોઈડના વ્યક્તિત્વ વિકાસની સમજૂતી આપો.
Give the meaning of personality. Explain Froid's personality development principle.

3. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં લખો. 10

Answer any one of the following questions in about 750 words.

(i) વ્યક્તિગત ભિન્નતાની વ્યાખ્યા આપી, વ્યક્તિગત ભિન્નતાનાં પરિબલો જણાવો.
Define individual differences and mention factors for individual differences.

(ii) અપવાદરૂપ બાળકોની વ્યાખ્યા આપી, અપવાદરૂપ બાળકોનાં પ્રકારોની ચર્ચા કરો.
Give definition of exceptional children and discuss its types.

(B) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં લખો. 4

Answer any one from the following questions in about 125 words.

(i) પ્રતિભાશાળી બાળકોનાં લક્ષણો જણાવો.
State characteristics of talented child.

(ii) વ્યક્તિગત ભિન્નતાનાં પ્રકારો જણાવો.
Mention types of individual differences.

(iii) વિકલાંગ બાળકોની વિશિષ્ટ જરૂરિયાત જણાવો.
State special needs of handicapped child.

4. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બેનાં ઉત્તર આશરે 100 શબ્દોમાં લખો. 6

Answer any two from the following questions about 100 words.

(i) સંઘર્ષ એટલે શું ? તેના પ્રકાર જણાવી, દરેક પ્રકારનાં બે-બે ઉદાહરણ આપો.
What is conflict ? Mention its types with 2-2 illustration.

(ii) હતાશા દૂર કરવા માટેનાં ઉપાયો જણાવો.
Mention the remedies for removing the Frustration.

(iii) અનુકૂલન અને દૂરાનુકૂલનને વ્યાખ્યાયિત કરો.
Give definition of adjustment and rigidness.

(B) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એકનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં લખો : 8

Answer any **one** question from the following about **500** words :

(i) બચાવ પ્રયુક્તિઓ એટલે શું ? બચાવ પ્રયુક્તિઓ જણાવી, કોઈપણ બે બચાવ પ્રયુક્તિઓ સમજાવો.

What do you mean by Defence Mechanism, mention types of defence mechanism and explain any two from that.

(ii) મેસ્લોનો પ્રેરણાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

Explain Maslow's theory of motivation.

5. નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 14

Answer the following questions in short :

(i) મનોવિજ્ઞાનની એક વ્યાખ્યા આપો.

Give any one definition of Psychology.

(ii) તરુણાવસ્થાનો સમયગાળો કયો છે ?

What is a period of Adolescence ?

(iii) વિકાસનો અર્થ આપો.

Give meaning of Development.

(iv) સિદ્ધિ પ્રેરિત વ્યક્તિનું એક ઉદાહરણ આપો.

Give one example of motivated person.

(v) મેક્લેલેન્ડે કયો સિદ્ધાંત આપ્યો ?

Which theory was given by Macleland.

(vi) ADD નું પૂરું નામ શું છે ?

Give full form of ADD.

(vii) 'વિકાસાત્મક કાર્યો' આ શબ્દ પ્રયોગ પ્રથમવાર કોણે કર્યો હતો ?

Who use first time the word 'Developmental work' ?

(viii) એક વિદ્યાર્થી જૂની કલાત્મક ચીજોનો સંગ્રહ કરે છે, તે કઈ બચાવ પ્રયુક્તિ છે ?

Which Defence Mechanism is – one student is collecting old artistic things.

(ix) બિન દિશાસૂચક સલાહનો સિદ્ધાંત કયા મનોવિજ્ઞાનીએ આપ્યો છે ?

Which Psychologist had given the principle of unidirectional guidance ?

(x) વિદ્યાર્થીને પરિણામની જાણ કરવી એ કયા પ્રકારની પ્રેરણા છે ?

Which kind of motivation is if one inform result to the students.

(xi) સર્જનશીલ બાળકોનાં બે લક્ષણો આપો.

Give two characteristic of creative children.

(xii) માર્ગદર્શનની વ્યાખ્યા આપો.

Give definition of counseling.

(xiii) સલાહનાં પ્રકારો જણાવો.

State types of guidance.

(xiv) વ્યક્તિત્વના પ્રકારો જણાવો.

Mention types of personality.
